

BORD LI JIRREGOLA L-KERA

MAGISTRAT DR. NOEL BARTOLO
B.A. M.A.(Fin. Serv.) LL.D.

Seduta tal-llum 14 ta' Lulju 2023

**Joseph Bonello (I.D. 94155M),
Annunziato sive Lucio Bonello (I.D.
388253M) u Graziella Vella (I.D.
428262M)**

VS.

**Martin Diacono; u Dottor David
Tonna ghal kull interess li jista' jkollu
u b'digriet tad-19 ta' Awwissu 2020
gew kjamati in kawza Anthony
Marcel Diacono (I.D. 226152M),
Victor Diacono (I.D. 476358M)
Margaret Pauline sive Marquita Briffa
(I.D. 625947M), Saverina Lather
(Passport Germaniz Numru
4123668532), Victor Distefano (ID.
355582M), Silvio Distefano (I.D.
675555M) u Maria Concetta sive
Rhoda Wiles (Passaport Numru
019676635)**

Kawza Numru: 2
Rikors Numru: 151/19NB

Il-Bord,

I. PRELIMINARI

Ra r-rikors ta' Joseph Bonello et datat 15 ta' Lulju 2019 fejn gie premiss:

Illi r-rikorrenti huma l-proprietarji tal-fond kummercjali numru disgha u erbghin (49), gja 39, Strait Street, Valletta mikri lill-intimat Martin Diacono bil-kera ta' mija u tmien Euro u hamsa u tletin centezmu (€108.35) fis-sena, liema kera zdiedet ex lege b'effett mill-1 ta' Jannar 2010, pagabbli kull tliet xhur bil-quddiem skond kuntratt ta' lokazzjoni datat ghoxrin (20) ta' Gunju tas-sena elf disa' mija wiehed u sittin (1961) fl-atti tan-Nutar Joseph Raymond Grech, li kopja tieghu tinsab hawn annessa u mmarkata bhala Dok. A, liema fond kien originarjament mikri lill-Prokuratur Legali Joseph Diacono u li wara mewtu beda jhallas il-kera ghall-fond l-intimat Martin Diacono.

Illi l-ewwel skadenza li jmiss hija dovuta fl-20 ta' Settembru 2019.

Illi jirrizulta illi l-intimat Martin Diacono ssulloka l-fond lill-intimat l-iehor Dottor David Tonna kif fil-fatt ikkonferma l-intimat Martin Diacono bil-miktub.

Illi l-intimati kissru l-kundizzjonijiet tal-kirja, senjatament il-klawzola numru tlieta (3) tal-kuntratt ta' lokazzjoni li jispecifika illi l-fond għandu jibqa' uzat ghall skopijiet kummercjali biss.

Illi in fatti il-fond mhux qed jigi uzat u jinsab miltuq u abbandunat, u dan bi pregudizzju tad-drittijiet tar-rikorrenti, u qed issir ukoll hsara lill-fond.

Illi b'hekk l-fond lanqas m'hu qed jintuza ghall-iskop li għalih kien moghti b'kiri.

Illi għalhekk jezistu ragunijiet validi fil-ligi ghar-ripreza tal-fond fuq imsemmi.

Ghaldaqstant ir-rikorrenti jitolbu bir-rispett li dan l-Onorabbli Bord joghgbu jawtorizza lir-rikorrenti illi ma jgeddux il-kirja de quo fl-gheluq tal-perijodu korrenti u jirriprendu l-pussess ta' l-istess fond skond il-Ligi, u konsegwentement jordna lill-istess intimati sabiex jirritornaw il-pussess battal tal-fond lir-rikorrenti fi zmien qasir u perentorju li dan il-Bord joghgbu jiffissa.

Bl-ispejjez u bir-rizerva espressa tad-drittijiet l-oħra tar-rikorrenti kontra l- intimati inkluz li l-fond jerga' jigi reintegrat kif stipulat fil-kuntratt ta' lokazzjoni u li l-intimati jikkonsew lura l-ambjenti kollha tal-fond lokat.

Ra r-risposta ta' Dr. David Tonna datata 13 ta' Settembru 2019 (fol 12) fejn gie eccepit:

1. Illi r-rikorrenti għandhom jagħtu prova cara u inekwivoka tat-titolu tagħhom fuq il-fond lokat mertu ta' dan il-kaz;

2. Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fil-liġi billi mhuwiex minnu li l-eċċepjenti mhux qed juża l-fond de quo jew li mhux qed juzah għall-iskop li għalih ġie mikri;

3. Illi l-eccpjenti jaf li għall-zmien twil l-fond de quo kien qed jigi sullokati lil terza persuna u dan kien qiegħed juża l-fond bħala mahzen kummerċjali.

4. Illi sussegwentament Martin Diacono ssulloka l-fond in kwistjoni lill-eċċepjenti u l-istess eċċepjenti jgħid li kien qed juża l-fond bħala mahzen kummerċjali u dan sallum.

5. Illi għalhekk it-talbiet tar-rikorrenti għax-xoljiment tal-kirja u għar-ripreza tal-fond imsemmi għandha tiġi michuda bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti.

Salv eċċezzjonijiet oħra jekk ikun hemm bzonn.

Ra r-risposta ta' Martin Diacono datata 13 ta' Settembru 2019 (fol 14) fejn gie eccepit:

1. Illi fl-ewwel lok, preliminarjament, l-esponent mhux l-uniku eredi ta' PL Joseph Diacono u għall-integrità tal-gudizzju l-eredi kollha għandhom jiġu inklużi fil-vertenza;

2. Illi r-rikorrenti għandhom jagħtu prova cara u inekwivoka tat-titolu tagħhom fuq il-fond lokat mertu ta' dan il-każ;

3. Illi t-talbiet tar-rikorrenti huma infondati fil-fatt u fil-liġi billi mhuwiex minnu li l-eccpjenti mhux qed juża l-fond de quo jew li mhux qed juzah għall-iskop li għalih ġie mikri. Jingħad li l-fond gie mikri bħala kamra waħda u qatt ma kien hemm aċċess għall-partijiet oħra tal-binja liema proprjetajiet ta' madwar huma proprjeta ta' terzi;

4. Illi l-eccpjenti dejjem uża l-fond in kwistjoni għall-iskop li għalih kien mikri.

5. Illi l-eccpjenti jgħid li, għall-żmien twil, l-fond de quo kien qed jigi sullokati lil terza persuna u dan kien qiegħed juża l-fond bħala mahzen kummerċjali. Jingħad li s-sulkazzjoni kienet qed issir ai termini tal-Klawsola 4 tal-kuntratt datat 20 ta' Gunju 1961 li jgħid il-komparenti Diacono qed jigi mgħoti l-fakolta li jissulloka dan il-fond jew parti minnu bla permess tal-lokaturi."

6. Illi l-eccpjenti sussegwentament ssulloka l-fond in kwistjoni lil Dr David Tonna li ukoll kien qed juża l-fond bħala mahzen kummerċjali.

7. Illi għalhekk it-talbiet tar-rikorrenti għax-xoljiment tal-kirja u għar-ripreza tal-fond imsemmi għandha tiġi michuda bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti.

Salv eċċezzjonijiet oħra jekk ikun hemm bzonn.

Ra l-verbali tas-seduti.

Ra l-atti proċesswali kollha.

Ra n-Noti ta' Osservazzjonijiet rispettivi tal-partijiet u ċioe' dik tar-rikorrenti pprezentata fl-20 ta' Jannar 2023 (fol 166 et seq) u dik tal-intimati prezentata fit-3 ta' Marzu 2023 (fol 178 et seq).

Ra l-verbal tas-seduta tat-3 ta' Marzu 2023 fejn il-kawza thalliet għallum ghas-sentenza.

II. KONSIDERAZZJONIJIET

Permezz ta' dawn il-proċeduri r-rikorrenti qegħdin jitolbu l-pussess lura tal-fond kummerċjali 49 gja 39 fi Triq id-Dejqa, Valletta mikri lil Joseph Diacono permezz ta' skrittura tal-20 ta' Ġunju 1961 fl-atti tan-Nutar Joseph Raymond Grech (Dok. A – fol 3 sa 8). Martin Diacono ġie rikonoxxut inkwiln minflok zijuh Joseph Diacono wara l-mewt tiegħu. Sussegwentement l-istess Martin Diacono ssulloka l-fond lill-intimat Dottor David Tonna. Ir-rikorrenti qegħdin jitolbu lura l-fond stante li l-fond ġie abbandunat u mhuwiex qiegħed jintuża għall-iskop mikri.

L-intimati jikkontendu li t-talbiet għandhom jigu michuda billi in sintezi jeccepixxu li fl-ewwel lok l-atturi jridu jgibu prova tat-titolu u li mhuwiex minnu li l-fond mhux qed jintuża għall-iskop li għalih ġie mikri tant li qed jintuża bħala mahzen kummerċjali.

Il-klawsoli fl-iskrittura rilevanti għal dan il-każ huma l-klawsoli 3 u 4 li jipprovdu li l-inkwilin jobbliga ruħu li l-post jibqa wżat għall-skopijiet kommerċjali biss u li għandu l-fakulta' li jissulloka l-fond jew parti minnu minghajr htiega ta' permess tal-lokatur.

Ir-rikorrenti Joseph Bonello xehed permezz ta' affidavit (Dok. JB – fol 30 sa 33) li wara l-mewt ta' Joseph Diacono l-kera bdiet titħallas minn Martin Diacono lill-Avukat Malcolm Mifsud għan-nom ta' Vincent Bianco, iz-ziju tar-rikorrenti mill-20 ta' Diċembru 2003 sad-19 ta' Diċembru 2010 kif jirriżulta mill-irċevuta u kopja taċ-ċekk relattiv (Dok. JB4 u JB4A – fol 84 u 85). F'Novembru 2011 Martin Diancono baġhat il-kera lir-rikorrenti Graziella Bonello fl-ammont ta' €108.25 għall-perjodu mill-20 ta' Diċembru 2010 sad-19 ta' Diċembru 2011 (Dok. JB4B – fol 86 u 87). Kera aktar ma tħallsitx iżda f'Ġunju 2019 iddepożita f'ismu l-kera fir-Reġistru tal-Qorti għall-perjodu mill-20 ta' Diċembru 2012 sad-19 ta' Diċembru 2019 (Dok. JB4C – fol 88). Jgħid li wara li hu u ħutu akkwistaw il-fond kien għaddha minn quddiem il-fond li kien jidher magħluq u abbandunat. B'hekk sar kuntatt ma' Martin Diacono li kien infurmahom li l-fond kien issa f'idejn l-Avukat David Tonna. Sussegwentement kien hemm skambji bejn ir-rikrorenti u l-Avukat David Tonna (Dok. JB5 sa JB7 u JB9 sa JB11 – fol 89 sa 91 u 93 sa 96). Fil-15 ta' Frar 2019 il-partijiet ispezzjonaw il-fond li rriżulta li kien

abbandunat u kien ilu snin ma jintuża. Kien hemm ħafna trab iswed mal-art li ngabar tul is-snin u kien vojta ħlief għal xkaffar vojta hekk kif jidher fir-ritratti eseblti bħala Dok. JB8 (fol 92). Jgħid li huwa evidenti li qatt ma saret xi forma ta' manutenzjoni jew tibjid bil-konsegwenza li l-fond kien żdingat u saħansitra mingħajr dawl. L-istat li kien jinsab fih il-fond fil-15 ta' Frar 2019 gie kkonfermat ukoll mill-**Avukat Dottor Paul Cachia li xehed fid-9 ta' Dicembru 2019** li huwa kien preżenti għall-ispezzjoni tal-15 ta' Frar 2019 u l-fond kien jidher abbandunat u mghaluq għal zmien twil u ppreżenta ritratti addizzjonali li ttieħdu dakinhar (Dok. PC – fol 99 u 100). Jgħid li dan l-istat huwa differenti mill-istat li sabu fil-fond fid-29 ta' Ottubru 2019 wara li nfethet il-kawza u sar l-access mill-periti teknici.

Joseph Bonello Bianco, iben ir-rikorrenti Joseph Bonello fis-seduta tal-24 ta' Frar 2020 (fol 107 sa 110) jikkonferma wkoll l-istat tal-fond dakinhar tal-ispezzjoni tal-15 ta' Frar 2019 hekk kif jidher mir-ritratti a fol 111. Iżid jgħid li dakinhar li saret l-ispezzjoni damu jistennew għaliex ix-shutter kien ilu ma jinfetaħ. Il-wires tad-dawl fil-fond kienu maqtugħin u l-ixkaffar li kien hemm kien jidher antik u mikul.

F'dawn il-proċeduri l-Bord ħatar il-Perit Elena Borg Costanzi u l-Perit Mario Cassar bħala membri teknici tal-Bord. Huma żammew aċċess fid-29 ta' Ottubru 2019. Fir-rapport tagħhom (fol 114 sa 124) ikkonstataw li fil-fond kien hemm filing cabinet b'diversi files u anke filing cabinet tond. Il-finishes konsistenti fil-madum u żebgħa tal-ħitan huma qodma u ilhom nieqsa minn manutenzjoni regolari. Mas-saqaf hemm diversi rawl bolts kif ukoll channel għas-servizz tal-elettriku antik iżda m'hemmx dawl minkejja li mal-ħajt intern mal-faċċata hemm meter tad-dawl. Ikkonstataw li l-fond ma kienx qiegħed jintuża regolarment peress li kien hemm nuqqas ta' ndafa u manutenzjoni kif ukoll ma kienx hemm dawl u lanqas servizzi iġeniċi. Fil-fond kien hemm ftit xkaffar u files iżda kien hemm biss ammont żgħir illi kien ftit wisq sabiex il-periti jiddefinixxu l-fond bħala maħžen. Ikkonstataw li kien hemm kambjamenti fil-fond meta ħadu konjizzjoni tar-ritratti annessi mal-affidavit tar-rikorrenti.

Fis-seduta tat-2 ta' Frar 2021 xehed l-intimat Martin Diacono (fol 132A sa 132F) prodott mir-rikorrenti li qal illi Joseph Diacono miet f'Settembru 2002. Jgħid li Joseph Diacono kellu assoċjazzjoni mal-intimat Dottor David Tonna bl-isem Tonna & Diacono fejn kienu jinnegozaw fil-proprjeta. Ikkonferma li huwa ssuloka l-fond lill-Avukat David Tonna hekk kif jidher mid-dokument anness man-nota a fol 135 (Dok. MDX – fol 136 sa 140). Dan jirriżulta wkoll mill-email eseblti bħala Dok. PC1 (fol 149) datata 7 ta' Dicembru 2009. **L-istess xhud xehed ukoll fis-seduta tal-5 ta' Ottubru 2021 (fol 153A sa 153D)** li l-intimat David Tonna kien juża l-fond bħala arkivju. In ottemperanza ta' dak mitlub fis-seduta tal-5 ta' Ottubru 2021, l-intimat Diacono ppreżenta nota fl-24 ta' Novembru 2021 (fol 152) fejn ikkonferma li ma sabx ftehim ta' partnership bejn Tonna u Diacono iżda jgħid li din kienet partnership *a nom collectif* istitwita fid-19 ta' Mejju 1948. Jgħid ukoll li s-sullokazzjoni ma Dr. David Tonna bdiet fit-2 ta' Awwissu 2012 u

qablu kien hemm certu Vincent Grech sal-31 ta' Dicembru 2011 u pprezenta l-ledger tal-kirjiet in konnessjoni mal-fond in meritu (fol 153).

L-intimat Dr. David Tonna xehed fis-seduta tad-29 ta' Novembru 2021 li huwa ssulloka l-fond sabiex juzah bhala store għall-arkivju u dan għaliex għandu uffiċini sovrastanti l-fond mikrija lilu mingħand terzi u li huwa jissullokahom lil ibnu bhala uffiċju legali. Il-fond dejjem kien kamra waħda li kellha s-servizzi iżda peress li kienet ser tintuza bhala store s-servizzi nqataw. **In kontro-eżami** jikkonferma li l-karti fil-fond huma tiegħu mhux ta' ibnu. Ikkonferma li dakinhar li sar l-aċċess fi Frar 2019 kien hemm diffikulta biex jinfetaħ ix-shutter, servizzi ta' dawl ma kienx hemm u kkonferma l-istat li kien jinsab fih il-fond kif jidher fir-ritratti esebiti mir-rikorrenti. Jgħid li fl-ispezzjoni ta' Frar ma kienx hemm dokumenti fil-fond pero kien hemm l-ixkaffi ppreparati biex jibdew jieħdu d-dokumenti u jgħid li ma jiftakarx kemm il-fond kien ilu vojt. **Fis-seduta tad-29 ta' April 2022 xehed (fol 156 sa 157)** li waqt il-mori tal-kawża huwa rtira bhala partner mid-ditta Mamo TCV u l-files li kellu fl-uffiċċju ta' Mamo TCV iddepożitahom fil-fond mertu ta' dawn il-proċeduri.

IKKUNSIDRA

Titolu

Ir-rikorrenti Joseph Bonello xehed (Dok. JB – fol 30 sa 33) li r-rikorrenti għandhom is-sehem ta' $\frac{1}{3}$ kull wieħed fil-fond li akkwistaw permezz ta' donazzjoni fl-atti tan-Nutar Malcolm Licari tal-24 ta' Jannar 2011 (Dok. JB1 – fol 34 sa 53) mingħand ommhom Carmela sive Carmelina Bonello u zijithom Mary Bianco. Carmela Bonello u Mary Bianco wirtu l-fond mingħand zijuhom Vincenzo Bianco li miet fis-27 ta' Lulju 2010 hekk kif jirriżulta mid-dikjarazzjoni *causa mortis* (Dok. JB2 – fol 54 sa 67). Is-sidien imsemmija fl-iskrittura tal-20 ta' Ġunju 1961 huma n-nanna tar-rikorrenti u wliedha. Inltre l-Bord jinnota li dawn il-provi ma gew bl-ebda mod kontradetti mill-intimati, oltre li l-intimati stess ipprezentaw ic-cedola ta' depozitu ta' kera (fol 88) kontra wahda mir-rikorrenti stess ossia Graziella Vella u fl-istess cedola hemm indikat li l-istess Vella hija ko-proprjetarja ma' ohrajn. Mill-assiem tal-provi dawr it-titolu pprezentati mir-rikorrenti l-Bord huwa sodisfatt bit-titolu tar-rikorrenti u għalhekk qed jiċċad din l-eċċezzjoni.

Mertu

Qabel ma' l-Bord jitratta l-mertu, josserva li tul il-proċeduri giet sollevata l-kwistjoni li kienet il-partnership *a nom collectif* Tonna and Diacono li kienet issullokata lil David Tonna u mhux Martin Diacono. Il-partnership kienet tamministra numru ta' kirjiet inkluż dik odjerna. Mal-mewt ta' Joseph Diacono, il-familja Diacono u Tonna qasmu l-proprjetajiet u l-kirja tal-fond mertu ta' dawn il-proċeduri giet assenjata lill-familja Diacono. Prova tal-ftehim tal-partnership *a nom collectif* ma tressqitx. Fin-nota ta'

sottomissjonijiet l-intimati jgħidu li l-ftehim mal-Avukat David Tonna gie ffirmat minn Martin Diacono għan-nom tal-partnership. Mill-provi prodotti jirriżulta mill-iskrittura a fol 3 li l-fond ingħata lill-Prokuratur Legali Joseph Diacono f'ismu personali u mhux in rappreżentanza ta' xi partnership. Ic-cheque a fol 85 ma nħariġx mill-partnership iżda mill-intimati personalment. Lanqas iċ-ċedola a fol 88 ma saret f'isem il-partnership u l-korrispondenza li saret bejn il-partijiet kienet f'isem Martin Diacono mingħajr kwalifika. L-intimat Martin Diacono ma ressaq l-ebda eċċezzjoni li huwa mhuwiex il-legittimu kontradittur. Pjuttost talab li jiġu kjamati fil-kawża l-eredi ta' Joseph Diacono u fis-seduta tas-26 ta' Novembru 2020 (fol 131) gie ddikjarat li r-risposta ppreżentata minn Martin Diacono għandha tapplika wkoll fir-rigward tal-kjamati fil-kawża. B'hekk il-Bord mhuwiex ser jinoltra fil-kwistjoni lil min tgħajjat il-kirja. Dan anke għaliex il-proċeduri odjerni huma bbażati fuq l-allegat ksur tal-kundizzjonijiet lokatizji mill-inkwilin konsistenti fin-*non uso* tal-fond fejn il-partijiet kollha f'dawn il-proċeduri jaqblu li l-inkwilin odjern huwa l-Avukat David Tonna.

In-nuqqas ta' użu huwa ħafna drabi ekwiparat bħala bdil ta' destinazzjoni. Di fatti il-Qrati tagħna jekwiparaw iż-żewġ termini “non uso” u “użu divers” bħala ħaġa waħda. Fil-kawża fl-ismijiet **Enotria Limited (C880) vs Nazzarena Meli et** deċiża mill-Qorti tal-Appell Inferjuri fl-1 ta' Diċembru 2017, **Appell Civili numru 30/2005 AE** gie ritenut:-

Fil-każ Emanuel Borg et vs Dr Joseph Vella Baldacchino deċiż fis-27 ta' Ottubru 2005, il-qorti osservat: “Il-ġurisprudenza dejjem imxiet fuq il-Laurent li b'erba' kelmiet fisser ħafna. “Non si usa della cosa secondo li sua destinazione non usandone” (ara Vol XXXIV-I-164 u XXXVI -1- 141 u bosta sentenzi li mxew fuqhom). Jingħad ukoll li “l-iskop tal-liġi mhux dak li tivvantaġġja lis-sid b'mod li jkun jista' japprofitta ruħu minn kwalunkwe ċirkostanza, anke l-iżjed żgħira u ġenwina, biex jippriva lillinkwilin mid-dgawdija tal-ħaġa lili mikrija (“Caruso vs Formosa, 26 ta' Novembru, 1954, Vol XXXVIII -1-256, “Briffa et vs Borg”, Appell mill-Bord 10 ta' Jannar, 2000) “u anke jekk jeżisti dubbju fl-interpretazzjoni, dak id-dubbju għandu jmur favur il-kerrej li minkejja l-interpretazzjoni loħra jista' jiġi jitlef il-pussess tal-fond. (“Calleja vs Debono, 10 ta' Frar, 1961”). Barra dan “jekk hemm tibdil fid-destinazzjoni tal-fond minħabba li dan ikun inżamm magħluq, ma hemmx kriterju fiss u dan jiġi determinat in specie, meħuda in konsiderazzjoni ċ-ċirkostanzi partikolari tal-każ” (Appell Ċivili “Busuttil vs Zammit, 7 ta' Mejju, 1956, “Demanuele et vs Frost Food Services Limited,” Appell mill-Bord, 3 ta' Settembru, 2002), ukoll “il-fatt biss li l-intimat seta' għal xi raġuni jew oħra naqqas xi ftit l-attività kummerċjali tiegħu u allura l-fatt biss illi l-fond ma baqgħax jiġi użat bl-istess frekwenza kif kien jintuża preċedement, ma jammontax għan-non uso fis-sens tal-liġi ...

Huwa paċifiku li l-kerrej għandu juża l-ħaġa mikrija bħala *bonus paterfamilias*, u li n-nuqqas ta' użu ta' fond għal żmien indefinit u mingħajr raġuni valida fil-liġi jew qed jintuża b'mod sporadiku, jitqies bdil fid-destinazzjoni tiegħu. Il-Qorti tal-Appell fis-sentenza **Anna Galea pro et noe vs Agricultural Co-Operative Limited** deċiża fl-24 ta' Mejju 2006 (**Appell Civili Numru 61/2002/1 PS**) irritereniet:-

... tajjeb li jiġi hawn ribadit dak drabi oħra mtenni, u ċjoe, li "hawn si tratta ta' kirja ta' mażen fejn kull ma jeħtieġ li jiġi pruvat hu l-fatt illi l-inkwilin kien u baqa' jutilizza, u dan mhux kapriċċjożament jew taparsi, il-fond għad-destinazzjoni unika tiegħu biex fih tiġi mqegħda merkanzija tan-negozju. In-non uso f' dan il-każ kellu allura jiġi pruvat fi grad wisq ogħla minn dak meħtieġ fil-każ ta' ħanut (Ludgarda Gatt et -vs- Pauline Cassar, Appell, 28 ta' Gunju 2001).

Imbagħad fis-sentenza fl-ismijiet **Maria Antonia Buhagiar vs Eric Mizzi** (kwotata fis-sentenza sudetta) deċiża mill-Qorti tal-Appell fis-27 ta' Marzu 1972 ingħad li trattandosi ta' mażen hu ferm logiku li l-attività kondotta fih, tinsorgi meta l-bżonn hekk jirrikjedi.

Mill-provi prodotti f'dawn il-proċeduri senjatament mir-ritratti li ttieħdu fl-ispezzjoni li saret ftit xhur qabel ma giet intavolata l-kawża u cioe' fl-ispezzjoni tal-15 ta' Frar 2019 (Dok JB 8 – fol 92 u Dok PC fol 99 u 100) jirriżulta li l-fond kien vojt u ma kienx qiegħed jintuża tant li l-ixkaffar kien vojt. Mill-istess ritratti jidher ċar li l-fond ma kienx jintuża u kien mitluq. Fl-aċċess miżmum mill-Membri Tekniċi fil-mori ta' dawn il-proċeduri rriżulta li kien hemm kambjament fil-fond minn meta ttieħdu r-ritratti ta' Frar 2019 komparat mas-sitwazzjoni f'Ottubru 2019 meta accedew il-periti tekniċi. Dakinhar tal-aċċess kien kien hemm filing cabinet b'diversi files u anke filing cabinet tond. Il-finishes kienu qodma u ilhom nieqsa minn manutenzjoni regolari. Minkejja li kien hemm xi files u filing cabinets, anke l-periti tekniċi kienu tal-fehma li l-fond ma kienx qiegħed jintuża regolarment peress li kien hemm nuqqas ta' ndafa u manutenzjoni, ma kienx hemm dawl u lanqas servizzi iġeniċi. Fil-fond kien hemm ftit xkaffar u files iżda kien hemm biss ammont żgħir illi kien ftit wisq sabiex il-periti jiddefinixxu l-fond bħala mażen.

L-inkwilin l-Avukat David Tonna fil-kontro-eżami kkonferma li fl-ispezzjoni ta' Frar 2019 kien hemm diffikulta biex jinfetaħ is-shutter, u kkonferma wkoll l-istat li kien jinsab fih il-fond kif jidher fir-ritratti eseblti mir-rikorrenti. Ikkonferma wkoll li f'dak il-perjodu ma kienx hemm dokumenti fil-fond pero kien hemm l-ixkaffi ppreparati biex jibdw jiehdu d-dokumenti u ma jiftakarx kemm kien ilu vojt. Lanqas ma ngabet ġustifikazzjoni għaliex il-fond kien vojt f'dak iż-żmien. Mix-xhieda ta' Dr. David Tonna jirriżulta wkoll li huwa diġa jżomm il-karti relatati mal-professjoni tiegħu fl-uffiċċju ta' Mamo TCV naturalment għaliex kien hemm il-lok minfejn jaħdem izda qal li matul dawn il-proċeduri huwa rtira bħala partner minn Mamo TCV u l-files li kellu għand Mamo TCV mexxihom fil-fond in meritu. Dan ifisser li sakemm huwa kien partner gewwa Mamo

TCV il-files tax-xoghol tieghu kienu jinzammu fl-ufficini ta' Mamo TCV u mhux fil-fond in meritu u dan jagħmel sens li l-arkivju jinzamm fl-uffiċċju fejn wiehed ikun qed jopera. Dawn il-fatturi kollha jwasslu lill-Bord għall-konklużjoni li l-fond ma kienx qiegħed jintuża għal numru ta' snin u kien biss wara li nfetħu dawn il-proċeduri li tpoġġew il-karti sabiex il-fond jintuża jew jidher li qed jintuża bħala arkivju.

III. KONKLUŻJONI.

Għal dawn il-motivi l-Bord jaqta' u jiddeċiedi din il-kawza billi filwaqt jiċċad l-eċċezzjonijiet kollha sollevati mill-intimati u mill-kjamati fil-kawża, jilqa' t-talba tar-rikorrenti u jawtorizza lir-rikorrenti illi ma jgeddux il-kirja *de quo* fl-għeluq tal-perjodu korrenti u jirriprendu l-pussess ta' l-istess fond skont il-Liġi u konsegwentement jordna lill-istess intimati sabiex jirritornaw il-pussess battal tal-fond in meritu lir-rikorrenti fi żmien perentorju ta' tlett (3) xhur mid-data ta' din is-sentenza.

Bl-ispejjeż a karigu tal-intimati u tal-kjamati fil-kawża.

Moqrija.

Noel Bartolo
Maġistrat

Caroline Perrett
Deputat Registratur

14 ta' Lulju 2023